

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie ontwikkelingssamenwerking

2012/2097(INI)

6.12.2012

ADVIES

van de Commissie ontwikkelingssamenwerking

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

inzake Maatschappelijk verantwoord ondernemen: het bevorderen van de belangen in de samenleving en de weg naar duurzaam en inclusief herstel
2012/2097(INI) Het Europees Parlement,

Rapporteur voor advies: Catherine Greze

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie ontwikkelingssamenwerking verzoekt de ten principale bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. merkt op dat over het begrip maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) geen eensluidendheid bestaat, waarbij verschillende ondernemingen verschillende normen hebben ontwikkeld betreffende boekhouding, controle en verslaggeving, en dat de verschillende gradaties in MVO daardoor moeilijk vergelijkbaar zijn; onderstreept dat internationaal overeengekomen regelgeving op gebied van MVO vertrouwen en fairness zou brengen in de zakelijke verhoudingen en voordelen zou opleveren als zekerheid, geleidelijke afdwingbaarheid, universaliteit en sociale weerbaarheid;
2. is het met de Commissie eens dat MVO zich moet uitstrekken tot mensenrechten, aspecten rond arbeidsmarkt en personeelsbeleid, milieuvraagstukken, (zoals biodiversiteit, klimaatverandering, economie van middelen) en bestrijding van omkoping en corruptie, onder meer door goede fiscale aansturing (te weten transparantie, uitwisseling van informatie en eerlijke belastingconcurrentie);
3. herinnert eraan dat MVO talloze sociale normen bestrijkt waaraan zeer weinig wordt geappelleerd bij gebreke van indicatoren aan de hand waarvan sociale vooruitgang te meten is;
4. onderstreept dat de ondernemingen die zich voor MVO inzetten, voor beleggers en consumenten gemakkelijk herkenbaar zouden moeten zijn, zodat zij in hun inspanningen kunnen worden aangemoedigd;
5. dringt erop aan dat de EU de mogelijkheid onderzoekt om ondernemingen die zich voor MVO inzetten, extra te profileren door middel van een aan de naam van de onderneming of product te verbinden label of etiket;
6. wijst erop dat MVO de beste manier is waarop een onderneming haar betrokkenheid, solidariteit en verantwoordelijkheid jegens de maatschappij kan laten zien, en tevens essentieel is voor de ten doel gestelde beleidssamenhang voor ontwikkeling (PCD); verwelkomt het voornemen van de Commissie om MVO te bevorderen op een wijze die volledig aansluit op de huidige internationale richtsnoeren, bijvoorbeeld de onlangs bijgewerkte OESO-richtsnoeren voor Multinationale Ondernemingen, de tien beginselen van het "Global Compact"-initiatief van de VN, de ISO-norm 26000 voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties, de Tripartiete Verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie over beginselen inzake multinationale ondernemingen en sociaal beleid en de VN-richtsnoeren inzake ondernemen en mensenrechten; betreurt evenwel dat MVO meestal in termen van vrijwilligheid wordt opgevat;
7. betreurt dat kmo's te weinig worden geïnformeerd omtrent het bestaan van het wereldwijde pact waarbij de ondernemingen zich erop kunnen vastleggen hun bedrijvigheid en strategie te richten naar tien universeel aanvaarde beginselen met betrekking tot mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en bestrijding van corruptie;

8. onderstreept dat het Global Compact-initiatief van de VN en de ISO 26000-normen niet voldoende zijn afgestemd op kmo's, hetgeen de reikwijdte van MVO op Europees niveau beperkt;
9. onderstreept dat het nuttig zou zijn wanneer op Europees en nationaal niveau werd gekeken naar fiscale stimuleringsmaatregelen waardoor MVO bij een groter aantal ondernemingen ingang zou kunnen vinden;
10. onderstreept dat MVO, als zuiver vrijwillig engagement, wellicht niet toereikend is om de externe kosten aan te pakken die uit de activiteiten van multinationals voortvloeien, zoals schending van de mensenrechten en aantasting van het milieu; dringt er nogmaals op aan dat buitenlandse investeerders en ondernemingen die in ontwikkelingslanden actief zijn ten volle de internationale wettelijk bindende verplichtingen naleven inzake de mensenrechten, milieunormen, fundamentele IAO-arbeidsnormen en de VN-richtsnoeren voor het bedrijfsleven en de mensenrechten; dringt aan op specifieke maatregelen in het kader van VMO-beleid tegen onwettige praktijken rond zwarte lijsten waarmee werkers van de arbeidsmarkt worden geweerd, vaak wegens hun vakbondslidmaatschap en -activiteiten of hun rol als personeelsvertegenwoordiger in gezondheids- en veiligheidskwesties;
11. onderstreept dat ondernemingen moeten worden aangemoedigd MVO-praktijken over te nemen en de ondernemingen die zulke praktijken reeds hebben ingevoerd, moeten worden aangemoedigd de MVO-doelstellingen te blijven nastreven; vraagt de Commissie om stimuleringsmaatregelen in overweging te nemen, zoals voorrang bij overheidsaanbestedingen, zodat het bedrijfsleven kansen gaat zien in MVO en geen bedreiging;
12. onderstreept dat MVO concrete invulling moet krijgen met duidelijke verplichtingen tot eerbiediging van de rechten, de bescherming en het welzijn van werknemers, compleet met prestatie-indicatoren en duidelijke benchmarks voor het meten van verbeteringen, en dat er regelingen moeten worden getroffen voor objectieve, inclusieve en transparante bewaking, effectieve verantwoording en handhaving, om niet-naleving tegen te gaan, waaronder een opener en duidelijker procedure voor het behandelen van klachten en zo nodig instellen van onderzoek;
13. stelt nogmaals dat MVO voor alle ondernemingen moet gelden met het oog op een eerlijk en gelijk speelveld; wijst erop dat de manier waarop mijnbouwondernemingen in ontwikkelingslanden te werk gaan vraagt om een verdergaande dan alleen van vrijwilligheid uitgaande aanpak;
14. onderstreept dat investeringen van de olie-industrie in Nigeria een goed voorbeeld zijn van de beperkingen van MVO zoals er op dit moment invulling aan wordt gegeven, zolang ondernemingen nalaten MVO-initiatieven te nemen om duurzame bedrijfspraktijken tot stand te brengen of om bij te dragen aan de ontwikkeling van hun gaststaten; is sterk geporteerd voor het wetgevingsvoorstel voor een rapportageplicht van land tot land volgens de normen van het transparantie-initiatief voor de mijnbouwsector (Extractive Industries Transparency Initiative)(EITI), waarbij opgave moet worden gedaan van verkopen en winsten, en van belastingen en inkomsten, om corruptie tegen te gaan en

belastingontwijking te beletten; vraagt ook de Europese mijnbouwondernemingen die in ontwikkelingslanden actief zijn het goede voorbeeld te geven op het punt van sociale verantwoordelijkheid en bevordering van behoorlijke arbeid; vraagt de Commissie om verdere initiatieven ter ontsluiting en versterking van het MVO-potentieel om de klimaatverandering tegen te gaan (door het te koppelen aan hulpbronnen- en energie-efficiëntie), bijvoorbeeld in de wegen die ondernemingen benutten om hun grondstoffen in te kopen;

15. onderstreept dat MVO moet gelden voor de gehele toeleveringsketen overal ter wereld, met inbegrip van alle niveaus van onderaanneming, ongeacht of het gaat om levering van goederen, uitvoering van werken of verrichting van diensten, dat er bepalingen in moeten om de bescherming zich ook tot migrerende, uitgezonden en gedetacheerde werknemers te doen uitstrekken, en dat het gebaseerd moet zijn op eerlijke beloning en behoorlijke arbeidsomstandigheden, en de vakbondsrechten en –vrijheden moet garanderen; is van mening dat het begrip ‘verantwoord toeleveringsbeheer’ nader moet worden uitgewerkt als element in de concrete invulling van SVO;
16. stelt zich op het standpunt dat in de MVO-agenda, wil er een werkelijk effect van uitgaan voor de armoedebestrijding, ook aandacht moet worden besteed aan kmo's, omdat de gezamenlijke sociale en ecologische impact daarvan allesbehalve onbeduidend is;
17. is van mening dat Europese bedrijven juridisch aansprakelijk moeten zijn en dat er verschillende soorten verantwoordings- en aansprakelijkheidsconstructies moeten worden aangebracht tussen die ondernemingen en de filialen en organisaties in ontwikkelingslanden waarover zij controle hebben; betuigt voorts zijn waardering voor het werk aan van het maatschappelijke middenveld in de EU dat zich actief heeft ingezet voor de bewustmaking van de schending van deze rechten door die ondernemingen in het buitenland;
18. houdt staande dat het de taak van de overheid is om bescherming te bieden tegen schending - ook door bedrijven - van de mensenrechten en van arbeidsrechten, om ondernemingen aansprakelijk te maken, de vrijheid van vergadering en de collectieve onderhandelingsrechten in stand te houden, en slachtoffers toegang tot de rechter te bieden; vraagt de Commissie om doeltreffende maatregelen om het VN-project "Protect, Respect and Remedy", zoals voorgesteld door John Ruggie, de speciale VN-gezant voor bedrijfsleven en mensenrechten, in werking te stellen;
19. onderstreept dat een betere aanwending van de VN-richtsnoeren inzake ondernemen en mensenrechten ten goede zal komen aan de doelstellingen van de EU ten aanzien van specifieke mensenrechtenvraagstukken en fundamentele arbeidsnormen; dringt er bij de EU op aan naar een duidelijk internationaal kader te streven met betrekking tot de verantwoordelijkheden en verplichtingen van ondernemingen in verband met de mensenrechten;
20. noemt het verheugend dat het aantal ondernemingen dat informatie publiceert over hun prestaties op ecologisch, sociaal en bestuurlijk gebied (ESG) de laatste jaren sterk is gestegen; wijst er evenwel op dat zulke rapporterende ondernemingen maar een klein deel uitmaken van het wereldwijde bedrijfsleven; merkt op dat de EU-richtlijn betreffende

modernisering van jaarrekeningen (2003/51/EU)¹ weliswaar een minimale publicatieplicht voorschrijft omtrent de belangrijkste financiële en niet-financiële-prestatiefactoren, maar geen vereisten stelt ten aanzien van het soort indicatoren dat in de jaarverslagen moet worden vermeld; vraagt de Commissie om onderzoek te doen naar nog andere mogelijke maatregelen om publicatie van ESG-informatie op Europees niveau te stimuleren;

21. onderstreept dat EU-hulp aan regeringen van derde landen bij de invoering van sociale en ecologische regelgeving tezamen met werkzame inspectiesystemen een noodzakelijke aanvulling is op de inspanningen om het door het Europese bedrijfsleven betrachtte MVO wereldwijd uit te dragen;
22. onderstreept dat maatschappelijk verantwoord investeren (MVI) een van de manieren is om bij investeringsbeslissingen aan MVO inhoud te geven; merkt op dat er op dit moment geen universele definitie bestaat van MVI maar dat het in gebruikelijke zin gaat om verzoening van de financiële oogmerken van de investeerder met diens opvattingen omtrent sociale, ecologische, ethische (SEE) en bestuurlijke verantwoordelijkheden van ondernemingen;
23. spoort de EU en de lidstaten aan tot verdere beleidsinitiatieven om meer bekendheid te geven aan MVO en de verdere ontwikkeling ervan te bevorderen, onder meer door juridische vastlegging van een set minimumnormen voor MVI, vooral het kader van investerings- en handelsverdragen van de EU met ontwikkelingslanden;
24. merkt op dat MVO een manier is waarop werkgevers hun werkers en plaatselijke gemeenschappen in ontwikkelingslanden kunnen steunen, en ervoor kunnen zorgen dat de winsten eerlijk worden verdeeld, om duurzame economische en sociale welvaart tot ontwikkeling te brengen en meer mensen uit de armoede te tillen, vooral in tijden van financiële crisis; betreurt dat sociale-interventieprotocollen op dit moment slechts een vrijwillig karakter hebben en dringt er bij de Commissie op aan deze bindende werking te geven;
25. pleit voor volledige en actieve raadpleging en inschakeling van representatieve organisaties, waaronder ook vakbonden, bij de ontwikkeling, inwerkingstelling en monitoring van de MVO-processen en –structuren van ondernemingen, mede ook door de doorlopende ontwikkeling van de vaardigheden en kwalificaties van werkers door training en levenslange educatie, samenwerkend met de werkgevers in werkelijk partnerschap;

¹ PB L 178, 17.7.2003, blz. 16.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	6.12.2012
Uitslag eindstemming	+: 23 -: 1 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Thijs Berman, Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Enrique Guerrero Salom, Cristian Dan Preda
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Ioan Enciu, Emilio Menéndez del Valle, Helmut Scholz